

platě na překážku umořovací řízení nebo soudní zákaz anebo vázanost vkladu způsobu stanovami připuštěného. Z tohoto ustanovení vyplývá, že ten, kdo vkladní knížku nepředloží, nemůže s vkladem nakládati, namně jej s právním účinkem vybrati a že výplata bez předložení knížky není výplatou ze vkladu na knížku. Nepochybil proto odvolací soud, když takto na věc pohlížeje, uznal, že částky žalovanou záložnou bez předložení knížky, jak je prokázáno, složitelce vkladu pokud se týče na její příkaz vyplacené a v knížce nezapsané nemají právní účinek proti žalujícímu pivovaru, který knížku měl a má, a nepochybil, odsoudiv žalovanou záložnu, by celý vklad, na nějž knížka zní, to jest nejen to, co z vkladu po oné výplatě zbylo, žalujícímu pivovaru vydala.

Čís. 12213.

Chovatel vojenského koně ručí státu za skutečnou škodu i, stalo-li se uhynutí (utracení) koně jen náhodou, leč že by šlo o vyšší moc.

Je vyšší mocí, nejde-li jen o obyčejnou náhodu, která se často přihází a dá se předvídati, nýbrž o událost kromobyčejnou, jež se také nedá odvrátiti ani největší péčí chovatelovou.

(Rozh. ze dne 21. prosince 1932, Rv I 1733/31.)

Čsl. vojenská správa odevzdala žalovanému do užívání vojenského koně, jenž u žalovaného uhynul. Klinická diagnosa zněla na koliku, pathologicko-anatomická pak zněla: otočení levého kolonu kolem osy. Žalobu o náhradu škody odůvodňoval žalující erár služebním předpisem K III-3. Oba nižší soudy žalobu zamítly, odvolací soud z těchto důvodů: Není správným tvrzení strany žalující, že prvý soud má za to, že v souzeném případě jde o případ vyšší moci a nikoli o případ náhody. Jak z rozhodovacích důvodů vidno, dovozuje prvý soud, že v souzeném případě nešlo ani o případ vyšší moci ani o náhodu, poněvadž příčina zahynutí koně nevznikla ve vnějším světě, nýbrž vyskytla se v koni samém a měla původ v jeho organismu, který podle přirozeného řádu je chorobám a změnám podroben, a doličuje dále prvý soud, že na témž stanovisku jest i služební předpis K III-3, jak z jeho ustanovení v § 5 písm. c) je vidno. Strana žalující napadá tento názor a dovozuje v odvolání, že žalovaný převzal smluvně bezvýhradné ručení za škodu na koni vzešlou i za náhodu, vyjmouc případ vyšší moci. Strana žalující odvolává se na doslov § 3 lit. f) služebních předpisů K III-3, který zní: »Uživatel ručí za veškerou škodu, kterou jakkoli zavinil buď sám neb osoba druhá, i za náhodu, pokud neprokáže, že jde o škodu způsobenou vyšší mocí, které nemohl odvrátiti.« Jak z porovnání tohoto ustanovení s ustanovením § 5 písm. c) a § 8 písm. d) těchto předpisů plyne, nelze ustanovení § 3 f) rozuměti jinak, než že se ustanovení to jakož i ustanovení § 8 d) vztahuje na případy zavinění uživatele koně, kdežto ustanovení § 5 c) platí pro případy škody vzniklé bez zavinění uživatele. Práví-li se tedy v § 3 f), že uživatel ručí i za náhodu, jest tím zajisté rozuměti jen náhodu, k níž uživatel dal svým zaviněním příčinu, tedy casus mixtus po rozumu § 1311

obč. zák. pokud se týče náhodu, o níž se mluví i v §§ 965 a 979 obč. zák., t. j. náhodu způsobenou protiprávním jednáním uživatele, nikoli však náhodu, která byla způsobena beze všeho zavinění uživatele. I kdyby tedy zahynutí koně bylo považováno za náhodu, nebyl by žalovaný právně ze škody náhodou vzniklé, neboť žalující strana netvrdila, že žalovaný tuto náhodu protiprávním jednáním způsobil. Právně poukazuje první soud k tomu, že by pak bylo zbytečným ustanovení § 5 c) citovaných předpisů, kdyby uhynutí koně následkem choroby mělo se považovat za náhodu, za kterou by uživatel v každém případě musil ručiti.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky nižších soudů a uložil prvému soudu, by, doplně řízení, znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Dovolatel právně vytýká, že odvolací soud nesprávně vykládá ustanovení § 3 písm. f) služebního předpisu K III-3, které jest součástí smlouvy o přenechání erárního koně do soukromého užívání, máje za to, že je jím stanoveno jen ručení za zaviněnou náhodu, a opíraje to o § 8 písm. d) a § 5 I písm. c) onoho předpisu. § 3 písm. f) stanovil ručení chovatele i za náhodu, pokud nejde o vyšší moc. Není správný názor žalovaného, že se toto ručení týká jen poměru ke třetím osobám a ručení podle § 1320 obč. zák. To předpis nepraví a stát neměl ani zájmu na tom, by v předpisu upravoval toto ručení chovatele. Ustanovení § 3 písm. f) není v rozporu ani s § 5 I písm. c), ani v § 8 písm. d). § 5 stanoví, kdy zaniká poměr chovatelský, a uvádí pod písm. I c), že zaniká také, když kůň bez viny uživatele pojde nebo musí býti utracen, a že v tom případě nepřísluší chovateli náhrada. § 8 stanoví různé povinnosti chovatele a pod písm. d) zejména povinnost nahraditi t. zv. odhadní cenu a zaplatiti smluvní pokutu, když kůň pojde nebo musí býti utracen jeho vinou nebo byl exekučně prodán atd. V těchto ustanoveních jsou tedy řešeny jiné otázky, než otázka zásadního ručení chovatele, t. j. otázka zániku smluvního poměru a náhrady chovateli a otázka výše náhrady jeho a výše smluvní pokuty pro případ zaviněného uhynutí neb utracení koně. Těmito předpisy se tedy nevylučuje, že chovatel i při nahodilém uhynutí koně nebo při nahodilém utracení, nejde-li o vyšší moc, musí nahraditi škodu a zůstalo tu jen smluvně neupraveno, kolik chovatel má nahraditi, takže zůstalo při nahodilé škodě bez vyšší moci při zákonném předpisu, totiž při povinnosti nahraditi hodnotu obecnou bez smluvní pokuty. Podobně není upravena v předpisu otázka, zda poměr zaniká i při zavinění na uhynutí nebo porážení koně a stalo-li se tak zaviněnou náhodou. Z toho tedy, že předpis stanoví zánik poměru při uhynutí nebo utracení bez viny chovatelovy, nelze souditi, že chtěl vyloučiti ručení za škodu nahodilou, vyjma vyšší moc, a stanoviti jen ručení za škodu zaviněnou přímo nebo nepřímo zaviněním náhody. Na to nelze usuzovati ani z předpisu, kterým se stanoví při zaviněném uhynutí nebo utracení výše náhrady bez ohledu na obecnou hodnotu cenou, t. zv. odhadní (cenou remondní po srážce za každoroční užívání) a smluvní pokuty. To nijak nevylučuje nárok státu na náhradu skutečné

škody i při nahodilé škodě, která není způsobena vyšší mocí. Znění předpisu jest jasné a shoduje se s účelem, aby stát, který pravidelně nemá možnost, by si při uhynutí neb utracení koně opatřil důkazy o tom, že chovatel přímo zavinil uhynutí neb utracení nebo nepřímo zavinil náhodu, která toho byla příčinou, přesunul jednak důkazní břemeno na chovatele a jednak uložil mu ručení přes rámec péče obyčejného hospodáře a důkaz vyšší moci za výhodu bezplatného používání. V důsledku nesprávného právního posouzení neobíraly se nižší soudy námitkou žalovaného, že jde o vyšší moc, a nezjišťovaly pro to skutkový podklad. Pojem vyšší moci jest stanoven v § 1 zákona o ručení železnic tak, že jde o náhodu neodvratitelnou. Podobně i v § 1 zákona ze dne 30. listopadu 1912 čís. 215 ř. zák. mluví se o vyšší moci při překážce nepřekonatelné. Podle toho jde o vyšší moc, když nejde jen o obyčejnou náhodu, která často přihází se a dá se předvídati, nýbrž o událost krom-obyčejnou, jež se také nedá odvrátiti ani největší péčí chovatelovou. Bude tedy zjistiiti, zda jednak onemocnění koně, pro které byl utracen, a samo uhynutí bylo obyčejnou náhodou a obvyklým zjevem, nebo jde-li o zjev neobyčejný, tedy náhodu kromobyčejnou, a zda se uhynutí nedalo odvrátiti ani největší péčí chovatelovou, jak to tvrdil a opodstatňoval žalovaný.

Čís. 12214.

Vedlejší intervence.

Není přípustné, by se osoba, zastoupená advokátem, dostavila k ústnímu jednání, k němuž se nedostavila strana, a tam prohlásila, že ke sporu přistupuje jako vedlejší intervenient nedostavivší se strany.

Manželka nájemce nemá právní zájem na výsledku sporu o vyklizení proti manželi jako žalovanému, uplatňuje-li své vlastní nájemní právo, příslušející jí přímo proti žalujícímu pronajímateli.

(Rozh. ze dne 21. prosince 1932, Rv I 1545/32.)

V řízení o žalobě pronajímatelky proti Emilu H-ovi o vyklizení nájatého bytu přistoupila k žalovanému jako vedlejší intervenientka manželka žalovaného Anna H-ová, uplatňujíc své samostatné nájemní právo. Procesní soud první stolice připustil vedlejší intervenientku a zamítl žalobu. Odvolací soud odmítl vedlejší intervenci Anny H-ové na straně žalovaného a uznal podle žaloby.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání, správně dovolacímu rekursu Anny H-ové, jímž byla její vedlejší intervence na straně žalovaného odmítnuta; ve věci samé odmítl dovolání Anny H-ové.

Důvody:

Dovolání vedlejší intervenientky směřuje proti rozhodnutí odvolacího soudu vůbec, tedy proti usnesení, kterým byla vedlejší intervence odmítnuta, i proti rozsudku, kterým byl žalovaný odsouzen podle žalobního návrhu. Pokud jde o onu část rozhodnutí, je opravný prostředek